

“ร่วมปฏิรูปการเรียนรู้กับครูต้นแบบ”

การจัดกระบวนการเรียนรู้
ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การสอนแบบ

“การเรียนรู้ จากสภาพจริง”

ครูณัฏญา ฤกษ์ดี

ครูต้นแบบ ปี 2542
วิชา ภาษาไทย
ระดับ ประถมศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
สำนักนวัตกรรมการศึกษา

สิงคโปร์ สกศ. ชั้นต้นที่ 184/2545

371.102 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

ส 691 ร “ร่วมปฏิรูปการเรียนรู้กับครูต้นแบบ” การปฏิรูปการเรียนรู้
ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การสอนแบบ “การเรียนรู้จากสภาพจริง”
โดย ครูนัยนา ฤกษ์ดี, กรุงเทพฯ : 2545.

37 หน้า

ISBN 974-241-581-1

1. ปฏิรูปการเรียนรู้ 2. ครูนัยนา ฤกษ์ดี 3. ชื่อเรื่อง

“ร่วมปฏิรูปการเรียนรู้กับครูต้นแบบ” การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
การสอนแบบ “การเรียนรู้จากสภาพจริง”

โดย ครูนัยนา ฤกษ์ดี

สิ่งพิมพ์ สกศ. อันดับที่ 184 /2545

พิมพ์ครั้งที่ 1 ตุลาคม 2545

จำนวน 2,000 เล่ม

จัดพิมพ์เผยแพร่ สำนักงานนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษา ศาสนา
และวัฒนธรรม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สกศ.)

โทรศัพท์ 0-2668-7123

เว็บไซต์ <http://www.onec.go.th>

สำนักพิมพ์

บริษัท แคนดิด มีเดีย จำกัด

50/805-6 ถนนแจ้งวัฒนะ ตำบลบ้านใหม่

อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี 11120

โทร.0-2503-3759

“ร่วมปฏิรูปการเรียนรู้กับ

ครูต้นแบบ”

การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การสอนแบบ

“การเรียนรู้จากสภาพจริง”

โดย ครูนัยนา ฤกษ์ดี ครูต้นแบบ ปี 2542

วิชา ภาษาไทย

ระดับ ประถมศึกษา

สำนักงานนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สกศ.)

สำนักนายกรัฐมนตรีย

คำนำ

...ปัญหาทุกอย่าง ไม่ว่าจะเล็กหรือใหญ่ มีทางแก้ไขได้ ถ้ารู้จักคิดได้ดี ปฏิบัติได้ถูก การคิดได้ดีนั้น มิใช่คิดได้ด้วยลูกคิดหรือด้วยสมองกล เพราะถึงโลกเราในปัจจุบันจะวิวัฒนาการไปมากเพียงใดก็ตาม ก็ยังไม่มีเครื่องมืออันวิเศษอันใดสามารถขบคิดแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้อย่างสมบูรณ์ การขบคิดวินิจฉัยปัญหา จึงต้องใช้สติปัญญา คือคิดด้วยสติรู้ตัวอยู่เสมอ เพื่อหยุดยั้งและป้องกันความประมาท พลาดผิดและอคติต่าง ๆ มิให้เกิดขึ้น ช่วยให้การใช้ปัญญาพิจารณาปัญหาต่างๆ เป็นไปอย่างเที่ยงตรง ทำให้เห็นเหตุผลที่เกี่ยวข้องกันเป็นกระบวนการได้กระจ่างชัดทุกขั้นตอน และวินิจฉัยได้ถูกต้องว่าปัญหาว่าปัญหาที่แท้อยู่ตรงไหน จะปฏิบัติแก้ไขได้โดยถูกวิธีใด...

พระบรมราชาโฆวาท ของ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช
1 สิงหาคม 2539

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ครูต้นแบบได้ทำการศึกษาวิจัย และพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนของตน รวมทั้งพัฒนาครูเครือข่าย เพื่อเผยแพร่รูปแบบการเรียนการสอนอย่างไม่หยุดนิ่ง เพื่อให้เพื่อนครูทั้งหลายสามารถพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่ เอกสาร “ร่วมปฏิรูปการเรียนรู้กับครูต้นแบบ” นี้ เป็นเอกสารที่ครูต้นแบบ ปี 2541 และปี 2542 ได้ส่งผลการปฏิบัติงานวิจัยและพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนของตน ที่กลั่นกรองจากประสบการณ์จริงในการจัดการเรียนการสอนออกมาเป็นแนวทาง และวิธีการที่มีประสิทธิภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เห็นความสำคัญ และมีความภูมิใจที่ได้เสนอผลงานการวิจัยและพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนของครูต้นแบบ เพื่อนำไปใช้เป็นแบบอย่างแก่ครูในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเก่ง ดี และเรียนรู้ อย่างมีความสุข เพื่อยังประโยชน์ให้เกิดแก่ผู้เรียนสำคัญที่สุด และนำไปสู่การปฏิรูปการเรียนรู้และการปฏิรูปการศึกษาของชาติสืบไป

ธีระ อ. —
ง —
(นายรุ่ง แก้วแดง)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
สารบัญ	
กว่าจะเป็นครูต้นแบบ _____	1
การจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ _____	2
การสอนแบบ : การเรียนรู้จากสภาพจริง _____	2
หลักการและแนวคิด _____	2
รูปแบบ และขั้นตอนการจัดกระบวนการเรียนรู้ _____	4
กระบวนการเรียนรู้ 7 กระบวนการ _____	6
ขั้นตอนการประเมินผล _____	20
ภารกิจครูต้นแบบ เพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ของผู้เรียน _____	24
จากครูต้นแบบขยายสู่เพื่อนครูเครือข่ายอย่างไม่หยุดยั้ง _____	25
แนะนำครูต้นแบบ ปี 2542 _____	27
คณะผู้ดำเนินการ _____	30

จุดบปฏิรูปการเรียนรู้กับครูต้นแบบÉ

การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน
เป็นสำคัญ การสอนแบบ

“การเรียนรู้จากสภาพจริง”

ก๊ากจะเป็นครูต้นแบบ

ครุณัยนา ฤกษ์ดี ครูต้นแบบ ปี 2542 เกิดเมื่อวันที่ 31 มกราคม 2494 ที่หมู่บ้านสนม อำเภอสนม จังหวัดสุรินทร์ ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ 169/4 หมู่ 19 ตำบลชุมเห็ด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ศึกษาด้วยตนเอง เมื่อปี 2519 จากนั้นในปี 2520 จบประกาศนียบัตรการศึกษา ที่วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ และสอบได้ครูพิเศษมัธยมศึกษา (พม.) จบปริญญาตรีในปี 2525 ที่วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ และจบปริญญาโท ในปี 2536 ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เริ่มรับราชการครู ในปี 2520-2522 เป็นครูอัตราจ้าง โรงเรียนอนุบาลสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ปฏิบัติการสอนมาหลายโรงเรียน จนในปี 2536 ถึงปัจจุบัน ได้ย้ายมาอยู่ที่โรงเรียนเทศบาล 1 “บุรีราษฎร์ดรณวิทยา” เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

การจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

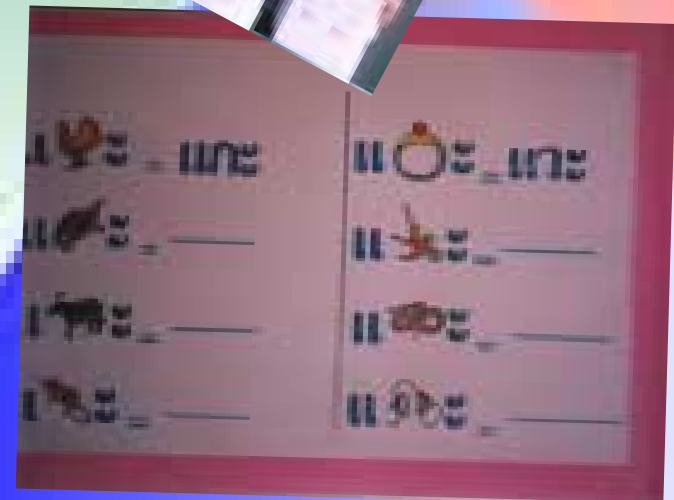
การสอนแบบ : การเรียนรู้จากสภาพจริง

หลักการและแนวคิด

รูปแบบและวิธีการสอนทฤษฎีใดๆ ล้วนสามารถนำมาเป็นแนวทางในการจัดกระบวนการเรียนรู้ได้ทั้งสิ้น ครูจึงไม่ได้ยึดติดรูปแบบการสอนแบบใดที่ตายตัว หรือเป็นสูตรสำเร็จรูป แต่อาศัยประสบการณ์การสอนกับความต้องการทางการเรียนรู้ของผู้เรียน แต่ต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ ตามความเหมาะสมกับวัย ระดับชั้นเรียน

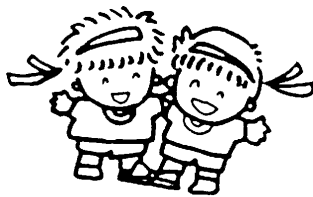
เทคนิคและวิธีการที่จะนำพาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้นั้น ส่วนมากจะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ควบคู่กับความพึงพอใจ เรียนรู้ด้วยความสนุกสนานกับบทเรียน โดยการใช้สื่อลักษณะเป็นใบงานแบบย้วยๆ กระตุ้น ท้าทายความสามารถ ใช้รูปภาพเป็นสื่อ และให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน ช่วยเหลือจุนเจือ เอื้อเฟื้อกัน พยายามหลีกเลี่ยงการยัดเยียด ให้ผู้เรียนต้องเรียนตามคำสั่ง หลีกเลี่ยงการบังคับขู่เข็ญ ความเข้มงวดจนเกินไป เพราะจะทำให้ผู้เรียนขาดความสุขในการเรียน

แนวการจัดกระบวนการเรียนรู้ จึงเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ ผลที่ได้คือ ผู้เรียนได้ทั้งความรู้ ความดี ความพึงพอใจ และมีความสุข

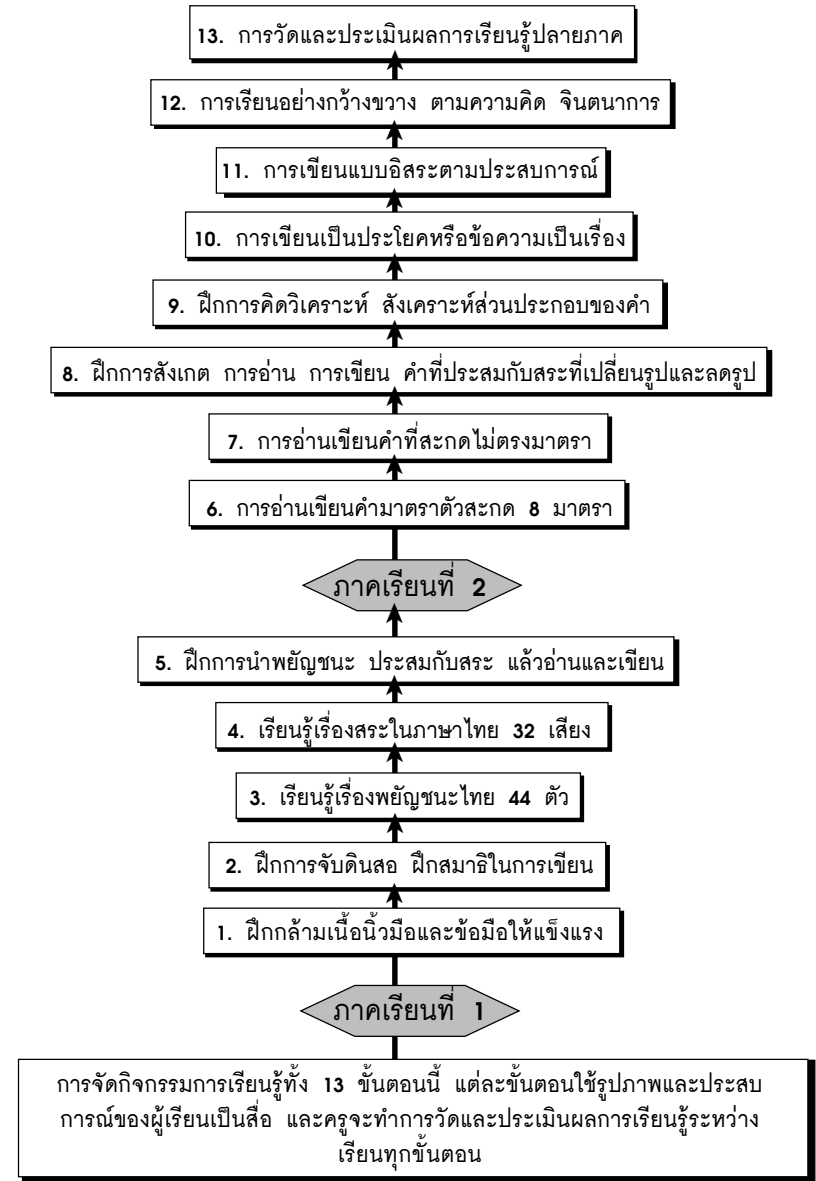

รูปแบบ และขั้นตอนการจัดกระบวนการเรียนรู้

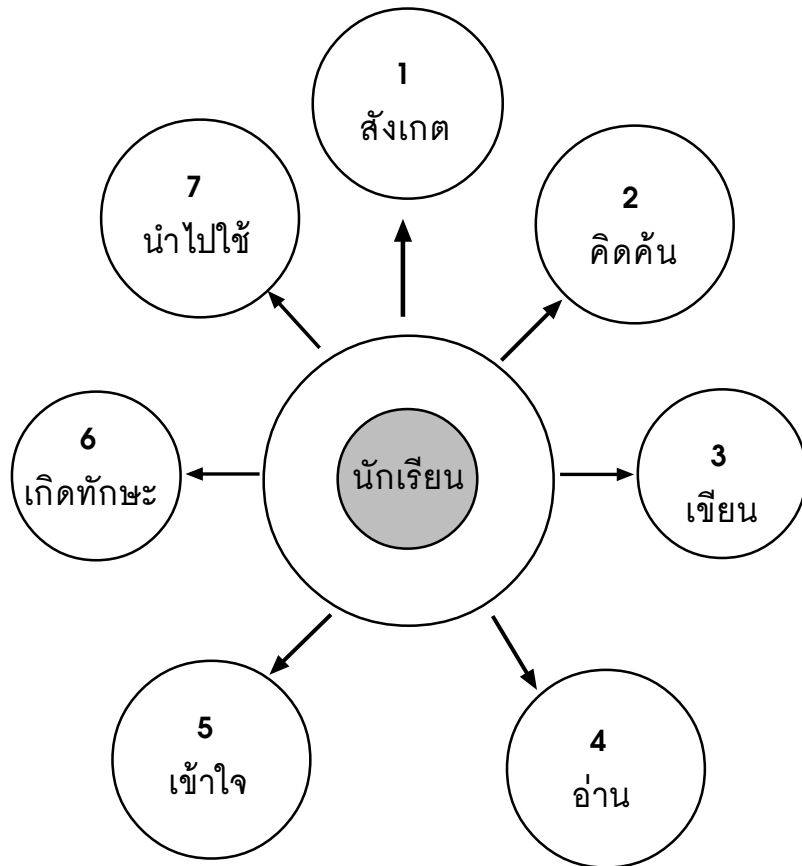
ขั้นตอนและรูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ 13 ขั้นตอน ทุกขั้นตอน จะมีกระบวนการฝึกการสังเกต ฝึกปฏิบัติ ทักษะ ทักษะ และเข้าใจความสนใจ โดยใช้รูปภาพเป็นสื่อเร้า ใช้สถานการณ์จริง และประสบการณ์ตรงของผู้เรียนเป็นสื่อ ผลักดันความคิด จินตนาการ ความสามารถของผู้เรียน ให้แสดงออกเต็มตามศักยภาพ กระบวนการเรียนรู้บูรณาการกับวิชาอื่นๆ ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้ไปตามขั้นตอน วิธีวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ใช้วิธีประเมินจากการสังเกต การปฏิบัติจริงที่ปรากฏในใบงาน แบบฝึกหัด หรือแบบเสริมทักษะ แต่ละขั้นตอน และถ้าจำเป็นต้องใช้แบบทดสอบ เป็นแบบทดสอบที่คำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ กล่าวคือ ให้ผู้เรียนได้ทำแบบทดสอบที่ไม่กดดันทางอารมณ์ ไม่เข้มงวดกวดขันเกินไป ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบอย่างมีความสุข และให้เรียนรู้ได้อย่างไรได้สมบูรณ์

ขั้นตอนการจัดกระบวนการเรียนรู้ วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

กระบวนการเรียนรู้ 7 กระบวนการ วิชาภาษาไทยในแต่ละชั้น ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

กระบวนการเรียนรู้ทั้ง 7 กระบวนการ จัดให้ผู้เรียนได้ครบ ตั้งแต่
ชั้นที่ 1-13 เพื่อให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ทางการเรียนรู้ ในแต่ละ
ชั้นใช้รูปภาพเป็นสื่อ และเหมาะสมกับวัยผู้เรียน

ขั้นที่ 1 ฝึกกล้ามเนื้อนิ้วมือและข้อมือ

เพื่อให้กล้ามเนื้อมีความแข็งแรง สามารถขีดเขียนได้
โดยให้ปั้นดินน้ำมันเป็นรูปร่างต่างๆ ตามความต้องการของผู้เรียน และให้
ร้องเพลงประกอบท่าทาง ซึ่งเป็นเพลงที่ต้องใช้นิ้วมือทำท่าประกอบ เช่น
“เพลงจับปูดำ” จับปูดำขยำปูนา จับปูม้า คว่ำปูทะเล สนุกจริงเออ
ชะเอวย นอนแปล ชะโหละเห่ นอนในเปลให้หลับไป (ซ้า) “เพลงปู
เอ๋ยปูนา” ปูเอ๋ยปูนา มีแปดขาชอบเดินโหวเซ ปูนานั่นขาเกร (ซ้า)
ชอบเดินไซเซ ไปหาหอยกุงปลา (ซ้า) ใช้นิ้วมือประกอบท่าทางแทน
ขาปู เป็นต้น

ขั้นที่ 2 ฝึกการจับดินสอให้ถูกหลัก

ช่วยฝึกสมาธิในการขีดเขียน ในเบื้องต้น ให้จับ
ดินสอ ขีดเขียนกระดาษตามอิสระ แต่การจับดินสอต้องถูกวิธี โดยใช้นิ้ว
ชี้และหัวแม่มือ ทำหน้าที่จับดินสอ อีก 3 นิ้ว ที่เหลือใช้บังคับหรือ
ค้ำอยู่อีกด้านล่าง เมื่อเด็กเกิดความชำนาญในการจับดินสอ จึงเริ่มให้
ขีดเขียนตามรอยเส้นประลักษณะต่างๆ ทั้งในแนวนอน แนวตั้ง เส้นเฉียง
เส้นคด เส้นโค้ง ตลอดจนเส้นประที่เป็นรูปภาพสัตว์ สิ่งของ และผลไม้

วิธีการสร้างรูปภาพเส้นประ ครูอาจใช้ตรายางภาพ ปั้นใส่กระดาษ
แล้วใช้ยาลบหมึก ลบตัวรอยรูปภาพให้เหลือเป็นระยะๆ กลายเป็น
ภาพรอยเส้นประ แล้วนำต้นฉบับไปถ่ายเอกสาร ตามจำนวนนักเรียน
ก็จะได้ใบงานตามต้องการ

ขั้นที่ 3 ขั้นเตรียมความพร้อมในการอ่าน เขียน

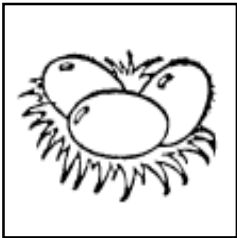
พยัญชนะ

โดยให้สังเกตรูปภาพสัญลักษณ์ และเขียนอ่าน พยัญชนะที่ปรากฏตามรูปภาพนั้น พร้อมกับระบายสีรูปภาพให้สวยงาม เมื่อฝึกเขียนพยัญชนะครบ 44 ตัวแล้ว ให้โยงเส้นหาความสัมพันธ์ ระหว่างรูปภาพกับพยัญชนะ แล้วให้เรียนรู้แบบบูรณาการกับวิชาอื่น โดยการสนทนาซักถาม ดังนี้

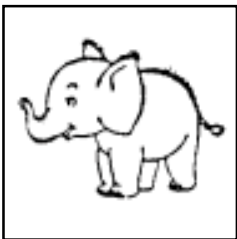
ไก่มีกึ๋น มีกึ๋น (บูรณาการกับคณิตศาสตร์) เราเลี้ยงไก่ไว้เพื่ออะไร (บูรณาการกับวิชา สปช. และ กพอ.)

ไก่มีสีอะไร ระบายสีตามที่เคยเห็น (บูรณาการกับศิลปะ) ก ก ก ก ก ก

ในภาพนี้ มีไข่กี่ฟอง ให้เขียนตัวเลขแทนจำนวน รูปร่างของไข่มีลักษณะอย่างไร และล่องวาดไข่คนละ 2 ฟอง

ระบายสีของไข่ตามที่เคยเห็น ข ข ข ข ข ข

ช้างมีกึ๋น ใครเคยเห็นช้าง มีสีอะไร ช้างมีประโยชน์อย่างไร ระบายสีรูปภาพช้างตามที่เคยเห็น ช ช ช ช ช ช

การบูรณาการ

ให้ผู้เรียนเรียนรู้แบบบูรณาการ ตั้งแต่ ก ถึง ฮ โดยการสนทนาซักถาม ตามรูปภาพแต่ละตัว ในขณะที่ให้ผู้เรียนรู้การอ่านและการเขียนพยัญชนะทุกตัว นอกจากให้เรียนรู้จากภาพที่ปรากฏแล้ว ยังให้เรียนรู้ด้วยตนเอง โดยวิธีให้เป็นการบ้าน วาดภาพประกอบพยัญชนะ และเขียนพยัญชนะกำกับตามชื่อภาพ

ส่วนแนวการให้การบ้านนั้น ให้ผู้เรียนทำตามความสามารถของตนเอง ผู้สอนไม่กำหนดว่าต้องได้กี่ตัว ให้ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้เรียนเป็นสำคัญ

โยงพยัญชนะกับภาพให้สัมพันธ์กัน

ง

น

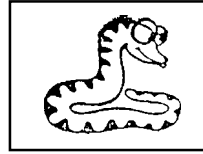
ล

ส

ม

วิธีผลิตใบงาน ให้ใช้ตารางรูปภาพบับลงกระดาษไข ใช้เหล็กเขียนไขขีดตามรอยรูปภาพ จะทำให้แผ่นไขทะลุตามรอยที่ขีด แล้วนำแผ่นไขไปโรเนียวตามจำนวนที่ต้องการ ก็จะได้ใบงานไว้ใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนต่อไป หรือผลิตลงกระดาษธรรมดาแล้วนำไปถ่ายเอกสารก็ได้

ขั้นที่ 4 เป็นขั้นเรียนรู้เรื่อง สระในภาษาไทย 32 ตัว (32 เสียง) เริ่มต้นจากสระแท้

ฐานเดียว อันได้แก่ -ะ -า -ิ -ี -ึ -ุ _____
_____ โดยให้เขียนตามรอยเส้นประและอ่านเขียนจนครบทุกตัว ในเรื่องของสระ ผู้เขียนได้ให้อ่านเขียนทุกวัน ระยะเวลาเริ่มเรียนในต้นภาคเรียนที่ 1 จากแผนภูมิที่ติดไว้ในชั้นเรียน เพราะสระเป็นองค์ประกอบหลักของคำที่ทำให้เกิดเสียงในภาษาไทย สระในภาษาไทยเป็นเรื่องที่ผู้เรียนจดจำได้ยาก จึงได้ใช้วิธีการแต่งเป็นเพลง ให้ผู้เรียนร้องทุกเช้า

เป็นเพลงที่ใช้ทำนองเพลงที่กำลังนิยม ทำให้ผู้เรียนสนใจและร้องได้ดีทุกคน ตลอดจนชั้นอื่นก็นำไปร้องตามด้วย ได้แก่

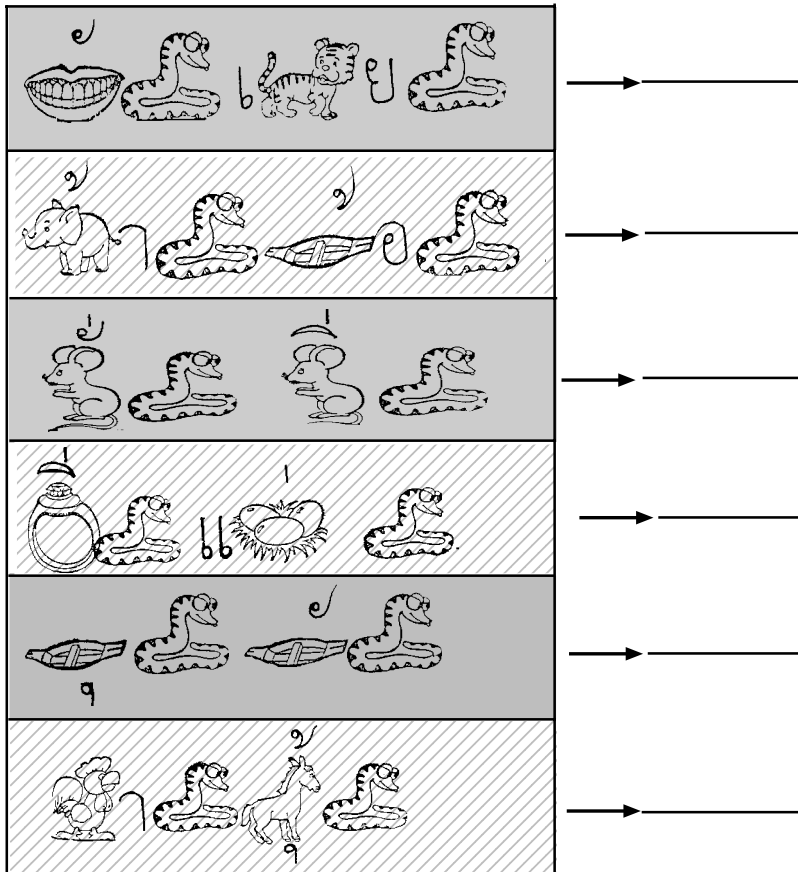
เพลง เรียกสระได้ไหม (ทำนองเพลง เรียกพี่ได้ไหม)

เรียกสระได้ไหม ถ้าใครเรียกได้แล้วจะให้ 150 เริ่มจาก -ะ -า แล้วมา -ิ -ี -ึ -ุ หากใครรู้แล้วให้จำ ส่วนตัว ต่อไป เราต้องจำได้ และจะไม่รวนเร ได้แก่ -ะ -เ -แล้วไป -ะ -แ -โ -ะ -โ -เาะ -อ -เอะ -เอ นะ เธอเข้าที่..... -ี -ยะ -ี -ย -ี -อะ -ี -อ และเราต้องเชื่อว่า ยังเหลืออีกหลายตัว ได้แก่ -วะ -วั -ไ -ใ -เา ฤ ฤา ภา ล้วนแล้วแต่คือสระไทย.....

วิธีร้อง เรียกสระได้ไหม ถ้าใครเรียกได้แล้วจะให้ร้อยห้า เริ่มจาก อะ อา แล้วมา อิ อี อึ อู หากใครรู้แล้วให้จำ..... ส่วนตัวต่อไป เราต้องจำได้ และจะไม่รวนเร ได้แก่ เอะ เอ แล้วต่อไป แอะ แอ โอะ โอ เอะ ออ เออะ เออ นะเธอเข้าที่..... เอียะ เอีย เอือะ เอือ และเราต้องเชื่อว่ายังเหลืออีกหลายตัว ได้แก่ อัวะ อัว อำ ไอ ใ เา รือ ลือ ลือ ล้วนแล้วแต่ คือสระไทย.....

หมายเหตุ คำว่า ร้อยห้า ให้หมายถึงถึงคะแนน และคำว่า เา ให้หมายถึงถึง ละเลย หลงลืม

ขั้นที่ 5 เป็นการฝึกการนำพยัญชนะมาประสมกับสระ แล้วอ่าน เขียน เป็นคำในมาตรา แม่ ก กา (คำที่ไม่มีตัวสะกด) ฝึกให้สังเกตจากรูปภาพสัญลักษณ์พยัญชนะ ประสมสระ ให้แปลภาพเป็นอักษร แล้ว อ่าน และ เขียน เป็นการฝึกปฏิภาณไหวพริบ โดยใช้รูปภาพเป็นสื่อเร้า ดังตัวอย่าง

ในขั้นนี้ ได้นำสระและพยัญชนะครบทุกตัวมาประสมกันให้เป็นคำที่มีความหมาย เพื่อให้ผู้เรียนมีพื้นฐานในการอ่านเขียนคำเบื้องต้น โดยได้นำตารางภาพพยัญชนะ 44 ตัว ป้อนใส่กระดาด แล้วนำไปถ่ายเอกสารให้ได้ครบตามจำนวนที่ต้องการ ก็จะได้ใบงานที่สวยงาม

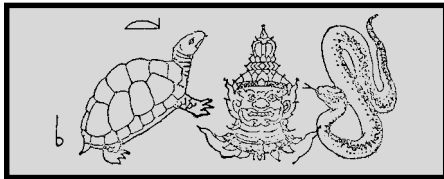
ขั้นที่ 6 เป็นขั้นฝึกการอ่านเขียนคำในมาตราตัวสะกด เริ่มต้นจากคำที่สะกดในมาตราที่เปล่งเสียงออกมาได้ง่าย ไปหาคำที่เปล่งเสียงยากขึ้น ตามลำดับดังนี้

- 1) มาตราแม่ กง (ง สะกด)
- 2) มาตราแม่ กน (น สะกด)
- 3) มาตราแม่ กม (ม สะกด)
- 4) มาตราแม่ เกย (ย สะกด)
- 5) มาตราแม่ เกอว (ว สะกด)
- 6) มาตราแม่ กก (ก สะกด)
- 7) มาตราแม่ กต (ต สะกด)
- 8) มาตราแม่ กบ (บ สะกด)

ในขั้นนี้ ได้จัดทำแบบฝึกหัดเสริมบทเรียนการอ่านและการเขียน คำสะกดในมาตราแม่ต่างๆ จนครบทุกมาตรา และในแต่ละมาตราได้ฝึกให้นำคำไปแต่งเป็นประโยคหรือข้อความสั้นๆ ตลอดทั้งให้ฝึกวิเคราะห์ สังเคราะห์ ส่วนประกอบของคำ เป็นขั้นที่ใช้เทคนิคการสอนหลายรูปแบบ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจเกี่ยวกับตัวสะกด พยัญชนะต้น สระ

ซึ่งหมายถึงการเรียนรู้องค์ประกอบของคำ และแต่ละคำของมาตรา แม่ต่าง ๆ จะมีอยู่ 3 หน่วยเสียง เช่น เตียง หน่วยเสียงแรก คือ ต หน่วยเสียงที่สอง คือ เอีย หน่วยเสียงที่สาม คือ ง เวลาสะกดคำอ่านให้ออกเสียงว่า ต - เอีย - ง เตียง เป็นต้น

ตัวอย่างใบงาน อ่านเขียนคำในมาตรา แม่ กง (ง สะกด)

→ เตียง

ขั้นที่ 7 ฝึกการอ่านเขียนคำสะกดไม่ตรงมาตราตัวสะกด เพื่อให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ทางการอ่านและการเขียน ครอบคลุมกับการใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน เพราะในชีวิตจริง การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน จะประสบประสานด้วยกลุ่มคำมากมายทุกมาตราตัวสะกด จึงจำเป็นต้องวางพื้นฐานให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ครบทุกมาตรา ในแต่ละมาตราได้ทำเป็นใบงานให้ผู้เรียนได้ฝึกสังเกต โดยใช้ภาพเป็นสื่อสร้างความสนใจ เช่น

อ่านเขียนคำไม่ตรงมาตรา แม่ กก

โรค
อ่านว่า → โรก

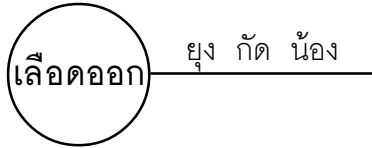
ประมุข
อ่านว่า → ประ-มุก

ข้อควรสังเกต คำที่สะกดไม่ตรงมาตราตัวสะกด การสะกดคำอ่านออกเสียง

ให้สะกดตรงมาตรา เช่น ประมุข อ่านว่า ประ-มุก

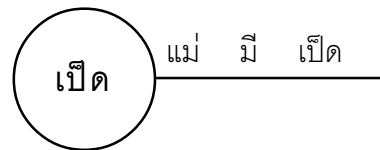
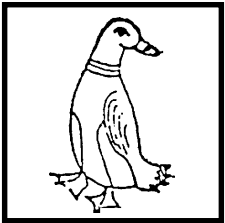
ขั้นที่ 8 เป็นขั้นฝึกการสังเกตรูปสระที่ต้องเปลี่ยนรูป และลดรูปเมื่อมีตัวสะกดเพื่อให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในการอ่านและการเขียนกว้างขวางขึ้น เพื่อเป็นพื้นฐาน การนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยการผลิตใบงานให้นักเรียนทำเป็นแบบฝึกหัด ดังตัวอย่างใบงาน

อ่านเขียนคำที่ประสม สระ -ะ เมื่อมีตัวสะกด และนำไปแต่งประโยค หรือข้อความสั้น ๆ

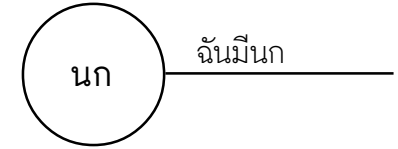
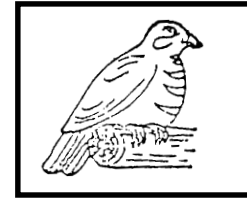
ข้อสรุปจากการสังเกต คำที่ประสมกับสระ -ะ เมื่อมีตัวสะกด ให้เปลี่ยน -ะ เป็น -- (หันอากาศ) วิธีสะกดคำอ่าน ให้สะกดว่า กอ -- อะ -- ดอ -- กัด

อ่านเขียนคำที่ประสมสระ -ะ เมื่อมีตัวสะกด แล้วแต่งเป็นประโยค สั้น ๆ

ข้อสรุปจากการสังเกต คำที่ประสมกับสระ -ะ เมื่อมีตัวสะกด เปลี่ยน ะ เป็น -- (ไม้ไตคู่) วิธีสะกดคำอ่าน ให้สะกดว่า ปอ -- -ะ -- ดอ -- เป็ด

สังเกตแล้วอ่านเขียนคำที่ประสมสระ -ะ เมื่อมีตัวสะกด แล้วนำไปแต่งประโยค

ข้อสรุปจากการสังเกต คำที่ประสมสระ -ะ เมื่อมีตัวสะกด ให้ลดรูปสระออก

วิธีสะกดคำอ่านให้สะกดว่า นอ -- โะ -- กอ -- นก

ขั้นที่ 9 เป็นขั้นฝึกการวิเคราะห์และการสังเคราะห์ ส่วนประกอบของคำในมาตรา ตัวสะกด โดยระยะแรกผู้สอนกำหนดคำให้ต่อไปให้ผู้เรียนกำหนดคำขึ้นเอง ทั้งการแยก และการรวม ส่วนประกอบของคำ

ตัวอย่างใบงาน แยกส่วนประกอบของคำ

การกำหนดคำได้กำหนดคำสะกดในมาตราต่าง ๆ ทั้ง 8 มาตรา โดยคำแรกแยกส่วนประกอบให้ดูเป็นตัวอย่าง คำต่อมาให้ผู้เรียน แยกเอง และจัดทำใบงานเพิ่มเติมอีกให้ผู้เรียนกำหนดคำเอง

คำ	พยัญชนะต้น	สระ	ตัวสะกด	วรรณยุกต์
น้อง	น	- อ	ง	โท
เดิน				
ตาม				

ตัวอย่างใบงาน รวมส่วนประกอบของคำ โดยผู้สอนกำหนด ส่วนประกอบของคำและรวมคำ ให้ผู้เรียนได้สังเกต และต่อไปให้กำหนดเอง ตลอดทั้งจัดทำใบงานเพิ่มเติมให้เพียงพอกับการเรียนรู้ของผู้เรียน

พยัญชนะต้น	สระ	ตัวสะกด	วรรณยุกต์	คำ
ต	เอีย	ง	-	เตี๋ยง
ร	ย	น	-	

ขั้นที่ 10 ฝึกการเรียงประโยคหรือข้อความหลายข้อความเข้าด้วยกันให้ได้เรื่องราวตามความคิดและประสบการณ์ของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกการเขียนตามศักยภาพของตนเอง โดยวิธีการใช้รูปภาพ เป็นสื่อเร้าผลักดันความสามารถของผู้เรียน ในรูปแบบของใบงาน ใน

ขั้นนี้ผู้สอนได้เห็นการแสดงออกของผู้เรียนแต่ละคนว่า ผู้เรียนมีลักษณะเป็นคนเช่นไร ก็จะแสดงออกมาตามลักษณะของตนเอง ถ้าผู้เรียนเป็นคนเรียบร้อยก็จะมองภาพที่ปรากฏในแง่ดี ถ้าผู้เรียนค่อนข้างซุกซนก้าวร้าว ก็จะมองภาพที่ปรากฏในแง่ร้าย ทำให้ผู้สอนได้ข้อมูล เพื่อปรับปรุงผู้เรียน

ขั้นที่ 11 ฝึกการเขียนแบบอิสระ เพื่อพัฒนาและส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ การแสดงออกตามศักยภาพของผู้เรียน โดยการเขียนเรื่องสั้นๆ ตัวละครไม่ควรเกิน 3 ตัว เพราะระดับชั้น ป. 1 ถ้ามีตัวละครมากอาจทำให้การเขียนสับสน วกวนได้ และเรื่องที่เขียนควรมีข้อคิดเตือนใจ ให้ผู้เรียนตั้งชื่อเรื่อง ผู้สอนให้ภาพเล็กน้อย ให้ผู้เรียนวาดเพิ่มเติมเอง

ขั้นที่ 12 เป็นขั้นการฝึกเขียนอย่างกว้างขวางตามความคิดและประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาความสามารถในการเขียนการบรรยาย โดยให้เขียนเป็นเรื่องสั้น หรือบันทึกการสังเกต เหตุการณ์ที่พบเห็น ให้วาดภาพประกอบเรื่องเอง

ขั้นที่ 13 เป็นขั้นการวัดประเมินผลหลังเรียน ปลายภาคเรียน ปลายปี การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละขั้นก็มีการประเมินผล การเรียนรู้ระหว่างเรียน และยังคงวัดผลประเมินผลปลายภาคเรียน และปลายปี โดยจัดทำแบบประเมินผลการเรียนรู้ แบบทดสอบที่

คำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ ลักษณะของแบบทดสอบต้องดึงดูดความสนใจ ทำท่ายความสามารถ เราใจในการทำไม่สร้างความกดดันในการสอบ ตรวจสอบกันง่าย เหมาะกับวัยของผู้เรียน แบบทดสอบมีหลากหลาย รูปแบบครอบคลุมเรื่องที่เรารู้

ขั้นตอนการประเมินผล

มีดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ทดสอบก่อนเรียน การอ่าน - เขียน คำในมาตรา แม่ กง เพื่อต้องการทราบพื้นฐานความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคำในมาตราแม่ กง โดยใช้แบบทดสอบที่มีรูปภาพ ให้สังเกต และให้นักเรียน ทำแบบทดสอบอย่างสนุกสนาน ไม่เคร่งเครียดในการสอบ แบบทดสอบ มีลักษณะไม่สร้างความกดดันแก่นักเรียน มีจำนวนไม่มากเกินไปหรือน้อยเกินไป ให้พอเหมาะสมกับวัยของนักเรียนมีทั้งแบบเลือกตอบจาก ข้อ ก, ข, ค, และแบบเติมคำหรือข้อความ

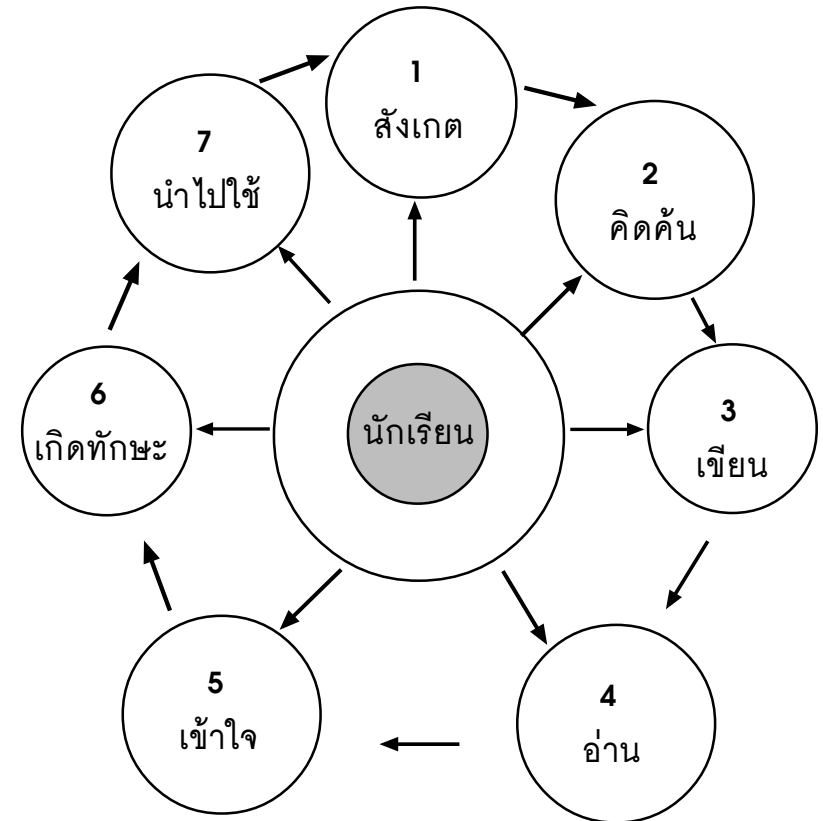
ขั้นตอนที่ 2 บันทึกผลการทดสอบก่อนเรียน เพื่อนำผลไป เปรียบเทียบกับการทดสอบหลังเรียน เพื่อให้เห็นข้อแตกต่าง และ พัฒนาการทางการเรียนของนักเรียน

ขั้นตอนที่ 3 เป็นขั้นจัดเตรียมจัดทำ จัดหาสื่อไว้สำหรับจัด กระบวนการเรียนรู้ โดยใช้ใบงานประกอบรูปภาพเป็นสื่อ ให้นักเรียน ได้รับกระบวนการเรียนรู้ครบ 7 กระบวนการอย่างต่อเนื่อง ได้แก่

1. กระบวนการสังเกต
2. กระบวนการคิดค้น

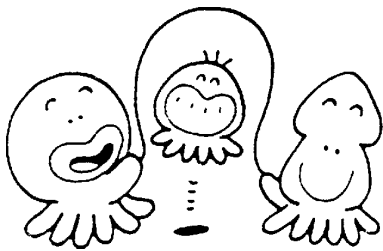
3. กระบวนการเขียน
4. กระบวนการอ่าน
5. กระบวนการเข้าใจ
6. เกิดทักษะ
7. กระบวนการนำไปใช้

ดังปรากฏในแผนภูมิ

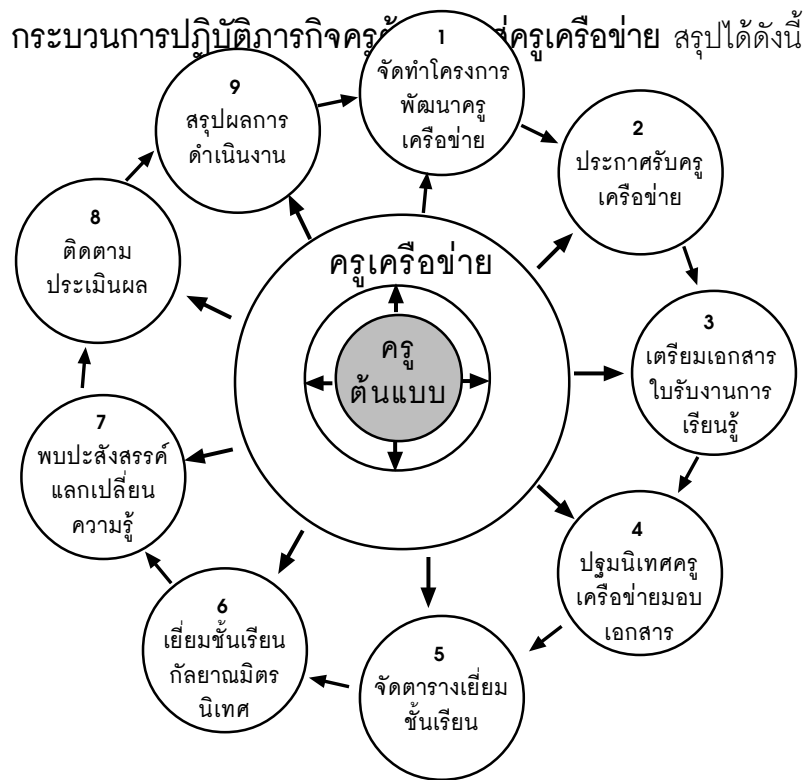

ขั้นตอนที่ 4 เป็นขั้นจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยใช้ใบงานประกอบรูปภาพ เพื่อมุ่งฝึกการเรียนรู้จากการสังเกต ฝึกปฏิภาณไหวพริบ ฝึกคิดค้นสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง สร้างใบงานการเรียนรู้ที่หลากหลาย และใบงานการเรียนรู้แต่ละใบ ให้นักเรียนสรุปผลจากการสังเกต การคิดค้นและฝึกสรุปองค์ความรู้ ข้อค้นพบด้วยตนเอง ตลอดจนทั้งกำหนดคะแนน และผลการประเมินจากครูเพื่อให้เกิดแรงจูงใจ ทราบผลการปฏิบัติงานของตนเอง เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขในครั้งต่อไป

ขั้นตอนที่ 5 นำผลการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนมาเปรียบเทียบ เพื่อแสดงให้เห็นถึงข้อแตกต่าง หรือพัฒนาการทางการเรียนรู้ของนักเรียน

ภารกิจของครูต้นแบบ เพื่อการปฏิรูปภา ษา เรียนรู้ ของผู้เรียน

จากครูต้นแบบ ขยายสู่เพื่อนครูเครือ ข่ายอย่างไม่หยุดยั้ง

ในการปฏิบัติการหลังจากที่โครงการครูต้นแบบเสร็จสิ้นไปแล้ว ครูจะต้องปฏิบัติตัวให้เป็นแบบอย่างให้สมกับการเป็นครูต้นแบบ และจะต้องการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยการเข้ารับการศึกษาคู่ฝึกรวม ดุจกัน ศึกษาด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ที่สมควรแนะนำให้เพื่อนครูได้เอาเป็นแบบอย่างด้วย โดยมีกิจกรรมที่ปฏิบัติหลังจากเป็นครูต้นแบบอย่างหลากหลาย เช่น การเป็นวิทยากรในการประชุมปฏิบัติการหรือในการอบรมครู ร่วมสัมมนาทางวิชาการ จัดตั้งการเข้าร่วมเป็นสมาชิกชมรมวิชาการ อาจกล่าวได้ว่าทุกโอกาสที่มีโอกาส จะต้องทำการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนครู เป็นที่ปรึกษาแก่เพื่อนครู ทั้งที่เป็นครูในโรงเรียนเดียวกัน และครูอื่นๆ ที่มาขอคำแนะนำ อย่าง

แนะนำครูต้นแบบ
ปี 2542

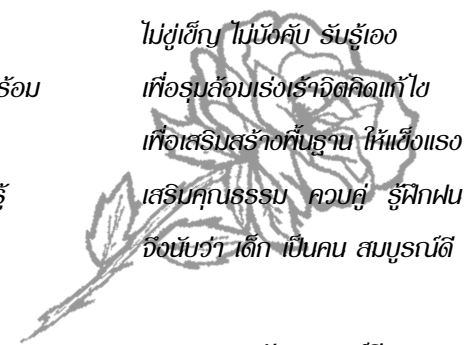
แนะนำครุต้นแบบ ปี 2542

ชื่อ/นามสกุล นางนัยนา ฤกษ์ดี
ตำแหน่ง อาจารย์ 3 ระดับ 7
สถานที่ทำงาน/สังกัด
ชื่อสถานที่ โรงเรียนเทศบาล 1 “บุรีราษฎร์ดรุณวิทยา”
สังกัด สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น
ถนนจรัล ตำบลในเมือง อำเภอเมือง
จังหวัดบุรีรัมย์ รหัสไปรษณีย์ 31000
ที่อยู่
บ้านเลขที่ 169/4 หมู่ที่ 9 ตำบลในเมือง
อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ รหัสไปรษณีย์ 31000
โทรศัพท์
โทรศัพท์ที่ทำงาน 0-4461-1516
โทรศัพท์มือถือ 0-1463-2589

คณะผู้ดำเนินการ

- ที่ปรึกษา ดร.รุ่ง แก้วแดง
เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
ดร.นงราม เศรษฐพานิช
ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนการศึกษา
นางสาวมยุรี จารุปาน
รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
- นักวิจัย นางนัยนา ฤกษ์ดี ครูต้นแบบ ปี 2542
วิชาภาษาไทย ระดับประถมศึกษา
- ผู้ดำเนินการโครงการ
นางสาวสมรฉัตร อ่องเอิบ
นางสาวภทิตดา พันธุมเสน
นางฟ้ามู่ย เรื่องเลิศบุญ
นางสาวอุษา คงสาย
- ผู้จัดทำ บรรณาธิการ ผู้เรียบเรียง และจัดพิมพ์ต้นฉบับ
นางฟ้ามู่ย เรื่องเลิศบุญ
- ผู้ประสาน นายสมยศ พันธุ์โอฟารกุล
- หน่วยงานที่รับผิดชอบ
สำนักนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษา ศาสนา และ
วัฒนธรรม
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สกศ.)
สำนักนายกรัฐมนตรีน

ถ้าจะสอนให้อ่านออกและเขียนได้ ก็เป็นไปตามประสงค์ของการสอน
เพราะเนื้อหาวิชาเอื้ออาหาร แต่จะสอนให้ใครบอกรู้ต้องคิด
เน้นขั้นตอนความพร้อมวุฒิภาวะ เสริมทักษะกระบวนการประสานมิตร
ฝึกสังเกต ฝึกปฏิภาณ ฝึกไหวพริบ ฝึกให้คิดอิสระจินตนาการ
เสริมสร้างสุข ขจัดทุกข์ ระหว่างเรียน ฝึกให้เทียบพยายามสร้างให้เห็น
ฝึกให้คิดให้เขียนเรียนให้เป็น ไม่ดูเชื่อง ไม่บังคับ รับรู้เอง
ครูคอยเสริมทักษะใช้สื่อพร้อม เพื่อรุ่มล้อมเร่งเร้าจัดคิดแก้ไข
ฝึกทักษะเป็นขั้นตอนไปตามวัย เพื่อเสริมสร้างพื้นฐาน ให้แข็งแรง
ผู้เรียนมีพื้นฐานการเรียนรู้ เสริมคุณธรรม ควบคู่ ฝึกฝน
ฝึก IQ เสริม EQ ในตัวตน จินับว่า เด็ก เป็นคน สมบูรณ์ดี

นัยนา ฤกษ์ดี

บันทึกท้ายเล่ม